

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Se vor primi în schimb
— Manuscrite nu se
returnează.
— SEERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Duka, Hermann
Schickel, Rudolf Wenz, A. Oppelitz
Nachfolger; Anton Oppelitz, J.
Dannocor, in Budapesta: A. V.
Goldberger, Eklam Bernas; in
București: Apuză Iancu, Re-
cursale de Roumanie; in Ham-
burg: Karoly & Ledermann.
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 8 or. și
30 or. timbu pentru o publi-
cație. Publicări mai dese după
tarifă și înviciabil.
Recizame pe pagina 3-a o
serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 24)

„Gazeta” iese în mâ-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la ad. corespondenților.
Anunțurile pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 131.—Anul LX.

Brașov, Duminică 15 (27) Iunie

1897.

Hotărârile Conferenței episcopesci și adunarea dela Clușiu.

Cu nerăbdare a așteptat obștea credincioșilor să vadă, ce atitudine vor lua Archiereii bisericii române unite la conferența episcopescă din Blașiu față de cele ce se petrec în țară. In deosebi erau nerăbdători să vadă, ce poziția vor lua Archiereii în fața faptului, că guvernul în unire cu episcopatul catolic unguresc din nou s'a încercat a uneli și atenta la viața și neatnarea bisericii noastre românesce.

Scim că măsurile luate privitor la convocarea unui al doilea Congres catolic au alarmat și neliniștit foarte mult pe fiii bisericii române unite, deoarece aceste măsuri tind a înjgheba și Metropolia de Alba-Iulia în autonomia romano-catolicilor, și astfel umblă să contopescă biserica română unită cu biserica catolică ungurescă.

Cu atât mai mare a fost deci încordarea, cu care Românii au așteptat să vadă, ce pași vor face Metropolitul cu Episcopii în apărarea drepturilor amenințate ale bisericii.

Tristele experiențe din trecut în ce privesc procederea Archiereilor români uniți făceau, ca pe lângă încordare să se mai adaugă încă și orecari îngrijiri, ce se cuprindeau în întrebarea: merge-vor Archiereii de astă-dată solidari, ori eșăși se vor desbina ca odinioară?

Cu adevărată bucurie constatăm, că de rëndul acesta sub înțeleptă conducere a Archiepiscopului și Metropolitului, corul Episcopilor noștri uniți a procedat solidar și unanim luând hotărârea să adreseze Monarchului o reprezentațiune, apărând într'însa baza de drept public, pe care stau și trebuie să stea Archiereii Provinciei bisericii române de Alba-Iulia și Făgăraș și cerënd scutul înaltului patron al bisericii pentru drepturile ei.

Era lucru firesc, ca mai înainte de a răspunde la întrebările Primatului Ungariei, Archiereii noștri să se gândescă la propriul drept autonom al bisericii lor și să simtă în criticele momente de față necesitatea de a lua poziția în cestiunea propriei autonomii.

Ne bucurăm, că au făcut'o, deși în interesul bisericii ar fi fost ca acesta să se fi întemplat de mult, încă de atunci, de când s'a pus prima-ură la ordinea ăleii cestiunea organizării autonomiei bisericescei a romano-catolicilor și a uniților.

Dér pentru ceea ce nu s'a făcut odinioară, înainte cu 27 de ani, nu pot fi răspunzători Archiereii de astăzi. Aceștia au să răspundă numai pentru ceea ce s'a petrecut în timpul guvernării lor.

Ori cum s'ar fi petrecut însă lucrurile până acuma, este un îmbucurător progres în favorul consolidării bisericii române unite, că de astă-dată Metropolitul împreună cu toți Episcopii sufragani dela Oradea, Gherla și Lugoș au hotărât în solidaritate a face pasul amintit spre apărarea independenței bisericii.

Li felicităm și mulțămim Provedinții, că a îndreptat gândul tuturor Archipăstorilor bisericii asupra unei ținte, care este și ținta întregului cler și popor: validitatea și asigurarea independenței bisericii.

După-ce însă am constatat aceste, fiă-ne iertat, ca, cu ochii omului pățit și adenc îngrijat de sorțea ce i se pregătesce de străini, să cercetăm care este acum starea adevărată a lucrurilor în ce privesc atitudinea înaltului cler unit și cari pot fi urmările ei.

Inainte de toate trebuie să fim în curat despre ce-i vorba.

Fără să fiă întrebați, decât consimt ori nu consimt, Românii uniți au fost trași în cercul organizării

autonomiei bisericii romano-catolice din Ungaria.

In contra acestei încercări ei au protestat la 1870—71 și protestează și astăzi.

Independența bisericii române pretinde o organizare autonomă a ei de sine stătătoare, dér o pretind și instituțiunile ei, în deosebi vechile ei instituțiuni canonice sinodale rășaritene, ritul, disciplina, limba și caracterul ei național, datinele și obiceiurile ei — cu totul deosebite de ale bisericii romano-catolice unguresce, — cari toate au rămas la încheierea pactului Unirei neatnse și în deplină vigóre.

Este învederat deci, că prin aceea, că s'au chemat din nou și Românii uniți la congresul catolic, care nu-i privesc, s'a ignorat și încălcat autocefalia bisericii lor.

Cea dintâi și cea mai apropiată problemă și datorită a clerului și poporului bisericii este prin urmare de-a valida dreptul ei de autonomie și de-a reclama deplina lui respectare.

De aceea și Archiereii noștri au simțit necesitatea a marca înainte de toate poziția de drept public a Metropoliei române de Alba-Iulia față cu capul statului.

Nu voim să cercetăm de ce acesta nu s'a întemplat mai de mult, ci constatăm cu încură, că s'a întemplat acum.

Conferența episcopescă din Blașiu, se vede, a lăsat cu totul la o parte întrebarea de participare, ori neparticipare la congresul catolic, și a lăsat în *suspensio* și răspunsul la scrișoarea de conchiemare a Primatului unguresc.

Episcopii s'au pus pe baza dreptului de autonomie al bisericii, solicitând scutul Majestății Sale pentru el.

La ce ne putem aștepta acum? Acesta întrebare va preocupa ađi pe toți fii bisericii, căci este

neapărat de lipsă să se dea bine sēma de situațiune, ca ei să se îndrepteze pașii așa cum pretend în momentele de față marile interese de viață ale bisericii române unite.

Sperăm, că pasul, ce-l vor întreprinde Archiereii la Majestatea Sa, conform hotărârii luate de conferența episcopescă, va avé succes, mai ales decât el va fi sprijinit prin manifestarea voinței neștrămutate a întregului cler și popor, de a-și păstra neatnă autonomia bisericii.

In împrejurările de față însă atērnă forțe mult și dela atitudinea guvernului, care, conform usului constituțional, va face propunerile sale monarchului.

Fi-vor aceste propunerii în toate privințele favorabile validității dreptului public și cauzei bisericii noastre?

Trebuie de pe-acuma să ne facem socotēla și cu eventualitatea, că — după cum a pređis điarul catolic din Budapesta „Magyar Allam“, — Archiereii vor primi răspunsul, că să între numai în congresul catolic, căci li-se va reserva Românilor uniți dreptul de a ține și ei, după congresul catolic, un congres al Metropoliei lor, sub condițiunea ca ei să se privească ca o parte constitutivă a bisericii unguresce istorice, — cu alte cuvinte, ca Metropolia română unită să devină un fel de filială a bisericii catolice unguresce și toate cestiunile capitale de administrare a școlilor și tundațiunilor, și de educațiune, să fiă concentrate în mâinile celei din urmă?

Trebuie, repețim, să ținem sēmă de toate acestea, ca să înțelegem, că pentru a salva situația bisericii noastre unite, se cere să dērimăm toate podurile îndēretul nostru și să ne punem cu trup și suflet pe terenul singur mântuitor al drepturilor bisericii, cari nu sufer nici un fel de amestec, nici un fel de încopciare cu biserica ungurescă romano-catolică.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Paza Maicii Sfinte.

— Dramă în patru acte. —

Localisată de Antoniu Popp.

(Urmare.)

Actul III.

(O stradă. De pe-o colină se aude glas de bucin (tulnic). Din dreapta și din stanga vine câte-o femeie, țerance amēdouē. Una e foarte supărată.)

Țeranca I-a: Bună vremea soră!

Țeranca II-a: Mulțămesc D-tale.

Țeranca I-a: Cum de ești așa supărată?

Țeranca II-a: O Dōmne, cum n'oiți fi, când nu-mi aflu copiii nicăiri.

Țeranca I-a: Se vor fi dus prin vecini la alți copii, ca să se jōce.

Țeranca II-a: I-am căutat în tot satul și nicăiri n'am dat de ei.

Țeranca I-a: Pōte să fi adurmit unde-va, în podul grajdului, sēu te miri unde.

Țeranca II-a: Nicī acolo nu-s, i-am căutat pretutindena și nicăiri nu i-am aflat.

Țeranca I-a: Dōmne păzesce, dér unde pot să fiă? Ore n'or fi cădūt în fântână?

Țeranca II-a: Scie Dumneđeu sfântul! (Plângēnd) Destul, că nu-s nicăiri. I-am scos, cum scōte paserea puii, din penele cele rele, și-am ajuns să-i pierd, acum mărișori; pe amēndoi! Oh, oh, oh! (Plânge tare).

Țeranca I-a: (După o pauză) Ciudat lucru! Ai nădejde în Dumneđeu și în Maica sfântă, că așa dintr'odată n'au putut ei să piarā.

Țeranca II-a: Nu sciu; O vai de mine! o vai de mine și de săracuț capul meu! Par' că eu am fost cea mai păcătōsă în lume, de m'a pedepsit Dumneđeu atât de greu!

Țeranca I-a: N'a fost la tine astăzi un om, care umbla să vrăjescă?

Țeranca II-a: Nu.

Țeranca I-a: De-ași scii unde este acum, de loc m'ași duce la el. Inainte cu un ceas și jumătate a fost

la noi, și mi-a spus, buna mea, că Marița Firului e morōnă, căci mi-a dus laptele dela capră, și că vecina a treia, adecă Saveta Albului, umblă să-mi strice norocul fetei, ca să nu o pot mărita după acela, care ii este drag ei. Acel vrăjitor înțelept ar scii spune unde-s copiii tēi.

Țeranca II-a: Pōte, pōte! Dér pōte, că s'a fi dus din satul nostru.

Țeranca I-a: Nu sciu.

Țeranca II-a: Ore nu-i domnișōra Smarandīța aceea, care se vede venind cătrā noi?

Țeranca I-a: Ba ea este.

Țeranca II-a: Bine că vine; tocmai vrēu s'o întreb și pe dēnsa, decât nu cum-va scie ceva de fiii mei, căci la dēnșii nu m'am dus să-i caut, că mē tem de „Trifon“, mânca-l'ar jigăraia!

Țeranca I-a: Ețā-o, că-i aci!

Amēdouē: Bun sositul, domnișōrā!

Smarandīța: Sē fiți sănētōse!

Țeranca II-a: Domnișōrā dragă, n'ai vēđut cum-va pe Firuța și pe

Ionuțul meu pe la D-vōstrē prin curte?

Smarandīța: Nu, draga mea, ađi n'am vēđut nici un copil prin curtea noastră.

Țeranca II-a: O Dōmne, Dōmne, ore unde pot fi? De bună sēmă vor fi perit unde-va!

Smarandīța: Nu te teme, că dōră aceea nu mai sunt copii de 3—4, ani, ca să nu se scie grijii! De bună sēmă i-a fi apucat vremea cea rea unde-va, și așa numai că nu-i vēđi cu ochii venind.

Țeranca I-a: Așa, așa, soră! Și eu đic, că trebuie să se ivescā de undeva.

Smarandīța: Eñ priviți!... Ore nu-s ei cei ce vin pe după colina aceea?

Țeranca II-a: (Surprinsă) Ba da, ei sunt... Dōmne mulțămescu-ți, că-mi dai înapoi copiii!

Țeranca I-a: Vēđi soră, că înzadar te-ai supărat! Are Dumneđeu scire și grijă de omul cel șerman!

Smarandīța: Are da, căci unde

Etă de ce, după a noastră părere, conferența generală din Clușiu, ce se va întruni Marța viitoare, are sfânta chemare, ca pe lângă susținerea cu tărie a pasului întreprins de Arhiepiscop în apărarea drepturilor bisericești, să formuleze, cu totul independent de orice fluctuațiuni ale politicii militante a guvernului și a bisericilor catolice, postulatele clerului și poporului român unit privitor la organizarea cât mai grabnică a autonomiei deosebite a bisericii sale.

Să mergem cu toții la adunare și, închinându-ne umbrelor glorioase ale părinților noștri, cari au luptat cu credință și cu apostolică abnegare pentru ca acest mult chinuit și prigunit popor să-și găsească în biserică sa razimul neclătit al credinței, al limbei și naționalității, al culturii și educației sale, al străvechilor sale datini și obiceiuri, să dăm mâna, preoți și mireni, și să ne legăm cu sfințenie de a lucra cum au lucrat ei, de a stăruia cum au stăruit ei și de a ne jertfi cum s'au jertfit ei.

Să mergem cu toții la adunare, căci sunt în joc cele mai înalte bunuri, ce le poate avea un popor religios și credincios neamului său, ca poporul nostru! Este în joc chiar sfânta chemare, ce-o are biserică română în sinul acestui popor!

Să mergem cu toți la adunare, căci se tractează de a delătura un rău mare, de-a învinge o primejdie cumplită, ce amenință a rupe mai bine de un milion de Români din corpul națiunii române!

Conferența episcopescă din Blăși.

Astăzi primirăm câte-va sciri mai esacte privitoare la conferența episcopescă a Arhiepiscopilor români uniți.

Conferența s'a ținut sub presiunea I. P. S. S. D-lui Metropolit Dr. Victor Mihalyi. Au fost de față toți episcopii sufragani: Prea Sfințitele Sale Mihail Pavel, episcopul de Oradea, Dr. Ioan Szabo episcopul de Gherla și Dr. Demetriu Radu episcopul Lugosului.

La conferență au luat parte și câțiva bărbați din cler și adevărații Rdssmul D-n Preposit Ioan M. Moldovan și D-nii secretari: Dr. Augustin Bunea (Blăși), Dr. Corneliu Bulcu (Oradea), Vasiliu Pordea (Gherla), Ioan Boroș (Lugos) și d-nii Dr. Vasiliu Hossu și Dr. Victor Szmi-gelski din Blăși.

Cu privire la discuțiunile ur-

mate în conferența episcopilor aflăm, că ele s'au învârtit nu atâta împrejurul întrebării, că ce răspuns se se dea Primatului unguresc la adresa lui, prin care invită pe Arhiepiscopul Provinciei metropolitane de Alba-Iulia să ia parte la congresul viitor al romano-catolicilor, ci mai mult împrejurul întrebării de a lua poziția în apărarea autonomiei acestei Provincii metropolitane printr-o reprezentare adresată, prin mijlocirea guvernului, Majestății Sale monarhului nostru.

Cuprinsul mai precisat al hotărârii conferenței episcopesci, care s'a publicat în fruntea „Unirei“, ce a apărut aseră, este următorul:

Conferența episcopilor din incidentul convocării congresului organizator al autonomiei bisericești catolice din Ungaria decide:

Să îndrepteze către Majestatea Sa Impăratul și Regele apostolic, prin mijlocirea guvernului ungar, o reprezentare, în care să desfășure poziția de drept public a provinciei bisericești metropolitane greco-catolice române de Alba-Iulia și Făgăraș și să ceară Preaînaltul scut pentru drepturile ei.

Hotărârea acésta a conferenței Arhiepiscopilor români uniți este tălmăcită în Blăși astfel, că printr'ânsa episcopii au declarat, că vor rămâne departe de congresul autonomiei romano-catolicilor din Ungaria și vor pretinde conchiemarea unui congres deosebit al Provinciei metropolitane de Alba-Iulia, care este neatârnată.

Darul Regelui Carol.

Majestatea Sa Regele României Carol I, îngrijit de sorțea țeranilor, cari au suferit atâtea pagube în urma ploilor și inundațiilor din acest an, a adresat ministrului-președinte român următoarea scrisoare, pe care o reproducem din nou pentru cetitorii numerilor de Duminecă ai fostei noastre:

Scumpul Meu președinte al consiliului,

O nenorocire, pe cât de neașteptată, pe atâtea de mare, a lovit greu țera în anul acesta prin ploile torrențiale, cari în timp de câte-va săptămâni s'au revărsat în mod continuu peste întreg teritoriul nostru. Răurile au eșit în mod neobișnuit din malurile lor și au umplut văile și câmpiile de apă; dealuri întregi s'au prăbușit și au cauzat stricăciuni însemnate locuințelor și sădărilor; orașele și satele de-alungul Dunării au suferit stricăciuni foarte considerabile; câmpii întinse acoperite cu recolte mănoase au fost distruse cu desăvârșire. În tot timpul lungii Mele domnii nu s'au întâmplat ca apele să fi cauzat pagube atât de mari averii publice și celei private.

Îngrijit de această nenorocire, care atinge sorțea unui număr însemnat de familii de muncitori, rămase astăzi fără locuințe, fără hrană, lipsite chiar de amănândouă, am convocat, îndată ce timpul s'a însemnat, consiliul de miniștri, pentru a-i expune vederile și dorințele Mele și a-i cere sfat, căci suferințele iubitelui Meu popor au pătruns tot-deuna foarte viu și adânc inima Mea, și am căutat imediat a le alina nu numai prin ajutoarele ce personal am dat și apelurile ce am îndemnat a se face către sufletele compătimitoare, ci și prin crearea de instituțiuni speciale de prevenire a timpurilor de nevoi.

Dintre cele două instituțiuni, menite a veni în ajutorul celor atinși de puterile elementare ale naturii, cea mai tînără, aceea din 1894, care poartă numele Reginei și al Meu, posedă astăzi fonduri însemnate, însă ea a fost instituită numai pentru a alina suferințele produse de secetă, care adesea bântue Regatul; ă aceea creată în 1887 pentru incendiuri și inundații nu s'a putut desvolta într'un mod îndestulător, pentru ca din veniturile ei să se pōtă ușura pagubi atât de mari și de generale.

Am decis, deci, a dăruia din lista Mea oivilă 200.000 lei la comitetul central al incendiștilor și al inundațiilor, spre a veni în ajutorul acelor, cari au avut pierderi însemnate în urma acestei nenorociri. Dacă s'ar uni cu această sumă capitalul de care dispune comitetul central al incendiștilor și inundațiilor, nevoile cele mai urgente ar putea fi satisfăcute. Pentru necesitățile ulterioare s'ar putea lua bani cu împrumutare dela fundațiunea „Carol-Elisabeta“, ă guvernul va propune Corpurilor legiuitoare resursele necesare pentru a reintregi fondurile întrebuintate.

În zilele de nenorocire toți fiii patriei au fost din vechime uniți cu gândul și cu fapta spre a alina durerile celor loviți de sorțea nemilōsă. Nu Mă îndoiesc că și de astă-dată vom urma strămoșescei datine.

Consiliul de miniștri va propune, în cel mai scurt timp, organizarea cea mai priincioasă a mijloacelor cu cari cu toții să venim în ajutorul celor nenorociți.

Primesce, scumpul Meu președinte al Consiliului, încredințarea sentimentelor de înaltă stimă ce 'ți păstrez.

Carol.

București, în 6 Iunie 1897.

SCIRILE ȚILEI.

— 14 (26) Iunie.

Serbarea învingerii dela Custoza, ce avea să urmeze mâine, Duminecă din cauza timpului ploios nu se va putea ține cu programa anunțată zilele trecute. Eșcursiunea regimentului de infanterie nr. 50 din loc la „Fântâna Popii“ nu se va face. Serviciul divin, decât timpul va fi favorabil, se va ține pe câmpul de lângă promenada de

jos, la casă conțrar în biserică romano-catolică.

Rugare. Convocările pentru conferența generală din 29 Iunie c. st. n. în cauza autonomiei bisericești gr. cat. s'au expedat în toate părțile. Se pōte întâmpla, că o parte însemnată a inteligenței noastre să nu fi primit invitarea. Este rugat fii-care fiu al bisericești noastre gr. cat. să se considere de invitat și să ia parte la amintita conferență. — Broșura informativă încă s'a distribuit. Dacă cine-va dorește să-o aibă, să vinevoiască a se adresa la domnul Basiliu Podobă, director executiv al „Economului“ în Clușiu, și o va primi francată.

Comitetul executiv.

Predarea telegramelor la oficiile postale. Telegramele de acum înainte se pot preda la orice oficiu postal, ori este împreunat cu el oficiu telegrafic, ori nu. Pentru cazul, când cine-va vră să predea o telegramă la un oficiu postal, unde nu este telegraf, pōte cumpăra o blanchetă anume făcută pentru acest scop, ce are forma unei cărți de corespondențe închisă și se află de vândare la toate oficiile postale cu prețul de 31 or. Pentru acest preț cumpărătorul are dreptul de-a trimite o telegramă de 10 cuvinte (cu adresă cu tot) la orice oficiu telegrafic și la adresa ori cui, atât de aici din țera, cât și din Austria, având numai de-a scrie în acea blanchetă cuvintele, ce vră să le telegrafeze. Blancheta se pune apoi în cutia dela postă, ori că se predă oficiului postal, care apoi la cea dintăită pleacă a posteii o trimite oficiului telegrafic mai de-aproape, ă de aci priu telegraf se expedeză mai departe. Dacă fusă cuvintele, ce vră cine-va să le telegrafeze, sunt mai mult de deșce, atunci în partea dinăntu a blanchetei mai adaugă timbre postale de atâția cruceri, cât costă restul cuvintelor ce tres peste 10, scootind câte 3 or. de fii-care cuvânt.

La concursul de directorat pentru școlile primare, ce s'a ținut la București zilele trecute, printre cei ce au reușit definitiv și încă cu cel mai bun succes aflăm și pe d-l George Cherciu, fiul d-lui învățător din Bod, lângă Brașov. — Felicităm pe d-l Cherciu pentru acest frumos succes și-i aducem tot-odată mulțămită pentru suma de 2 fl. v. a., ce d-sa a binevoit a ne pune la dispoziția în scopul, de-a trimite gratuit numerii de Duminecă ai „Gazetei Transilvaniei“ pentru semestrul al doilea al anului curent la doi preoți ori învățători vrednici, pe cari îi vom atega noi.

Nouă cancelariă advocațională. Ni-se scrie, că d-l avocat Dr. George Miclea și-a deschis noua sa cancelariă advocațională în Alibunar, comit. Torontalului.

Darul Țarului Rusiei. Tōte foile din lume scriu acum de marile serbări jubulare,

e mai mare primejdia acolo e și paza lui Dumneșeu sfântul.

Țeranca a II-a: Rămâneți cu Dumneșeu. Mă duc înaintea copiilor mei. (Se duce).

Smarandita: Dumneșeu cu tine!

Țeranca I-a: Dōmnișōră dragă, n'a umblat pe la D-vōstră ađi un proroc-vrăjitor?

Smarandita: Ba fost'a unul, care s'a dat de doftor și veterinar, și'n urmă și prevestitor de noroc și de viitor.

Țeranca I-a: Dōmne, Dōmne, mare și învățat om pōte fi; eu cred, că acela e cutare sfânt.

Smarandita: Cum așa?

Țeranca I-a: Așa, domnișōră mea, că vorbe bune cum am auzit dela acela, n'am mai auzit nici dela părintele nostru, dela popa Vichentie, cu tōte că și domnia sa e om învățat, căci vre-o doi-spre-dece ani a umblat în școlile cele mari dela Beiuș, ă vre-o trei-patru ani la popiă în Oradea-mare, de unde apoi l'am și căpētat preot sfințit cum a fost

și părintele lui, domnul cel bătrân, fiă iertat de Dumneșeu.

Smarandita: Ce ți-a spus omul acela, de-l cređi așa mare învățat și chiar sfânt?

Țeranca: Multe de tōte; mi-a spus, că cutare și cutare mi-a dus laptele dela o căpruță, ce avem; că cutare umblă să-mi strice norocul fetei; că bărbatului meu fi cam place rachiul, și că decă se îmbată are fire rea; că nu-s cu noroc la puii cei de rață. Cu un cuvânt, mi-a spus tot adevăruri, și ca mie a spus și altora.

Smarandita: Și dumniata sigur, că vei fi prins mânia asupra femeilor, de care ți-a vorbit el?

Țeranca: Cum nu? El ce-i drept nu mi-le-a spus cu numele, dēr din câte mi-a spus, am putut înțelege, că cine-s ele. Una e Marița Firului, ă cealaltă Saveta cantorului celui bătrân. Dēr nu face nimic; de ađi într'o săptămână am să le chiam înaintea soborului la preot, ca să-și capete pedēpsa, sēu să jure pe sfânta

cruce și evangeliă, căci de-or jura, vor jura strēmb, și tot le-a bate Dumneșeu.

Smarandita: Eu alta îți spun d-tale: Omul acela a fost un șarlatan, căci de-ar fi fost el proroc adevărat, ți-ar fi spus cu numele cine ți-a dus laptele și cine ți-a stricat norocul dela fată. Vedeți D-vōstră, căte învățătură vă spune părintele în biserică și acelor învățători frumoșe nu le dați așa cređemēt, ca minciunilor, ce le auđiți dela vrăjitorii. Chiar ađi la liturgiă, vorbind de minunile, ce le face Mântuitorul Ius Christos prin Sfânta Sa Maică, v'a arătat și netemeinicia vrăjitorilor și a tuturor bosconelor de felul acestora. Tu, draga mea, și tōte căte dați cređemēt nebuniilor acestora, cum le dai tu, lăudați pe Dumneșeu cu limba, ă cu inima credeți în Dumneșeu străini, și-așa aveți mare păcat înaintea lui Dumneșeu sfântul.

Țeranca: Așa ne spui, domnișōră dragă?

Smarandita: Așa dēu, iubita mea,

căci voi cređend în minciunile șarlatanilor acestora, în urmă luați pismă una asupra alteia și-apoi, fiind pisma isvorul multor păcate, din pismă vorbiți căte neadevăruri tōte una despre alta și în urmă vă certați, ba pōte vă și bateți și ajungeți din nimica tōtă la judecată. Vă faceți de ris și de ocară înaintea lumii și a lui Dumneșeu, dela a cărui învățătură v'ați abătut; chiar și acela, care v'a înșelat, ride de nenorocirea, la care v'a adus prin prostia vōstră.

Țeranca: O fi, o fi, domnișōră, dēr n'avem ce face, că bag' sēmă așa ne-am pomenit din moși-strămoși.

Smarandita: De v'ați pomenit așa, frecați vă la ochi; credeți sfaturilor și povețelor celor bune, ă nu vrăjitorilor, și atunci veți vedē și voi adevărul din neadevēr...

Dēr să vedeți!... Copilașii Firon-dei au fost după fragi!

Țeranca: După fragi dēu aceia. (Țeranca a doua vine ținēnd de-o mână copilul, de cealaltă fata).

ce se petrec de prezent în Anglia. Englezii adevărați serbeză jubileul de 60 de ani de domnie ai reginei lor Victoria. Cu ocazia jubileului, Regina Englezilor a primit mai multe daruri dela diferiți împărați și regi străini. Intre acestea se află și darul trimis de împăratul și împărăteasa, s-au dat și cum se numesc ei Tsar și Tsarina Rusiei. Darul făcut de aceștia este un lanț (colar) foarte frumos din pietri scumpe de smaragd, în preț de 20,000 funți sterlingi (cam 200,000 fl.) Acest dar a făcut reginei Victoria mare bucurie, deoarece ei dintre toate pietriile scumpe, mai mult îi place smaragdul și mărgăritarul.

Avis d-lor corespondenți! Din cauza îmbulzirei materiei au fost siliți să amânăm publicarea mai multor corespondențe pentru numărul din săptămână viitoare, precum și pentru numărul următor de Duminecă.

Necrolog. În 13 c. v. a încetat din viață Nicu în etate de un an și jumătate fiul d-lor farmacist Nicolae Jaja din Brăila. În mormântarea se va face mâine, în 15 c. v. — Sucerile noastre condolențe familiei întristate!

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 26 Iunie. Un comunicat oficial al foilor de aici spune, că deciziunea clerului român gr. cat., privitoare la postulatul unui congres separat, se consideră ca superflua (?!!), deoarece statutul de organizația al congresului catolic nu atinge autonomia diferitelor dieceze episcopesci. Organizația centrală este numai mijlocul și forul, prin care se se așternă dorințele catolice monarhului.

Inmormântarea lui Bohățiel.

CLUȘIŪ, 24 Iunie n. 1897.

Neîndurata marte răpit pe acest stâlp al națiunii și bisericii în noaptea spre 18 Iunie la 1 cră. Abia s'a făcut și vestea morții s'a lăsat în tot orașul. Toți vorbeau despre mărta și golul, ce a lăsat el în urma sa.

La orele de ce a. m. direcțiunea institutului de credit și economii „Economul“, al cărui președinte fu decedatul dela întemeierea institutului până în ziua de azi, în ședința ținută a adus următoarele concluzii: a) În semn de doliu să se arboreze flămară neagră pe edificiul institutului. b) Să se exprime condolența prin direcțiune în corpore; c) la înmormântare să participe în corpore; d) în loc de cunună să creze o fundațiune de 200 fl. pe numele ilustrului decedat. Interesele se dea în tot anul la cel mai bun abiturient român dela gimnaziul rom. cat. din loc. e) La înmormântare directorul să țină vorbire. f) Să se edee anunț funebreal din partea institutului.

Casina română o luat asemenea dispozițiunii, hotărînd, ca în loc de cunună să

se facă o colecție pe sēma fondului pentru amintirea celor decedați.

Intr'aceea la casa mortului se încep un adevărat peregrinagiu. Inteligență, popor, dame, bărbați din toate clasele, din loc și jur, mergeau ca să vadă încă-odată pe acest ilustru bărbat.

Inmormântarea se făcu în 20 Iunie (Duminecă) la orele 3 p. m. la carea deși timpul era ploios, s'a adunat un public mare. Preot pontificant a fost Magn. Dn. canonic din Blășiu Gavril Pop, asistat de alți 4 preoți. Responsoriile le-a cântat parte învățătorul local, parte corul universitarilor români condus de tînărul universitar V. Șorban. Cu considerare la numărul public, care s'a adunat, prohodul nu s'a ținut în sală, ci în curtea casei sale frumoase, unde în tăcere mormentală, cu inimile frânte de durere și cei mai mulți cu ochii scâlțați în lacrimi au asistat la prohod, în decursul căruia Magn. Dn. Gavril Pop țină următoarea vorbire ascultată cu mare interes și multă atențiune din partea tuturor celor prezenți:

Vorbirea canonicului G. Pop.

*Bună luptă m'am luptat,
cursul l'am împlinit,
credința am păzit'o!*

Ap. Paul, II Tim. c. 4 v. 7.

E trist, jalnicilor ascultători, când neîndurata marte răpesc din mijlocul nostru pe un veteran primar de frunte al cauzelor noastre bisericesci și naționale. Dér ne mângăie aceea, că a muri e lucru comun tuturor, că mărta pe nimeni nu cruță „est comune mori mors multi poruit honori“; ne mângăie aceea, că nimenea nu este așa de tare, cât față de dēnsul se se rumpă legăturile morții „nemo tam fortis, cui pareant vincula mortis“; că precum dice s. apost. Paul: rēnduit este omului odată se mōră și că nu avem aici cetate nemuritoare.

În lumea acēsta nimic nu este fără de scop. Tōte își au scopurile lor. Celelalte creaturi, afară de om, au de scop, ca prin ele se se preamărescă Dumneșu și omul se se folosescă de ele încât pōte; ér omul, corōna creaturilor, are scopul se servescă lui Dumneșu, se-l preamărescă și în fine se ajungă a se uni cu dēnsul.

Acela servescă lui Dumneșu, jalnicul ascultători, care își împlinesc datorințele impuse de Dumneșu și cel ce-și împlinesc aceste datorințe, pōte dice cu s. apost. Paul: „Bună luptă m'am luptat, cursul l'am împlinit, credința am păzit'o“. Dér ce datorință impusă de Dumneșu are omul? — Sē vedem! Fiți cu luare aminte:

Omul are unele datorințe față de biserică sa, față de cei mai de-aprōpe, față de sine, de națiunea sa, față de binele public al patriei, datorințe, care pot cādē sub judecata opiniunii publice și datorințe, care fiind lucruri de conștiință, singur Dumneșu le pōte judeca.

1. Ilustrul defunct, — care s'a născut în Uifalau unguresc la a. 1816 și care după absolvirea drepturilor a făcut cēnsura de avocat în Tērgu-Mureșului și s'a început cariera de avocat în Clușiū, nepot al marelui episcop Bob, — și-a împlinit datorințele sale față de biserică sa. O, de-ar putē vorbi repausatului de pie mōrii arhieriei ai noștri: Lemēni, Șuluf, Vancea, cāte sfaturi înțelepte am auzi, că le-a dat acest ilustru bărbat amintirilor arhieriei în diverse cauze bisericesci! O, de-ar putē vorbi zidurile bisericii noastre din Clușiū de cāte-ori ni-ar spune, că au vēdūt pe adormitul în Domnul încă de pe timpul protopopului Baldi consultându-se în biserică cu ceilalți credincioși despre diverse lucruri bisericesci, dānd direcțiunea cuvenită mersului trebilor, cu sfaturile, ba cu ajutorul sēu de multe-ori și material-minte.

Ca se tac despre alte servicii făcute bisericii sale, amintesc numai unele încă. Spună cei ce au luat parte la conferința din 1871, dela Alba-Iulia, ce servicii a făcut repausatului bisericii sale, apērându-i autonomia, care era pe abinc amenințată cu apunere, cum este și azi! Ce servicii a intenționat a face bisericii sale și acum în cauza autonomiei ei amenințate cu convocarea unui congres nou în acēstă cauză pe 29 Iunie a. c., care și, durere și ērăși durere, n'a putut'o ajunge, ne este tuturor cunoscută.

2. Ilustrul rēposat a făcut destul și datorințelor, ce le-a avut față de cei mai de-aprōpe ai sēi și față de scumpa sa națiune. Spună ilustra sa soția, cum și-a împlinit datorințele ca soț de căsătorie? Spună scumpii sēi doi nepoți de fiică și iubitul sēu ginere, cum și-a împlinit datorințele sale de tată-moș? Spună nenumărații sēi nepoți și nepōte de suror și frați, pe cari i-a ajutat când material-minte, când cu sfaturile sale înțelepte, cum și-a împlinit datorințele sale de unchiu?

Cum și-a iubit scumpa sa națiune ne este tuturor cunoscut. Scim cu toții, că acest ilustru bărbat a stat în fruntea celor mai multe acțiuni naționale. Ar putē spune Românii din comitatul Clușiului, cu ce tactică și prudență a condus întreprinderile naționale ale Românilor din comitat. Putem spune noi, cei dela institutul de credit „Economul“, cu cātă înțelepciune a condus trebile acestui institut național dela începutul lui până în prezent ca președinte. Spună casina română din Clușiū, ce președinte i-a fost repausatul? Ar putē spune fruntașii conducători ai cauzei noastre naționale, cu cāte sfaturi înțelepte a ajutat cauza națională mai în tōte acțiunile ei, întrebând fiind ca un oracul așa dicēnd.

3. Nu mai puțin și-a împlinit ilustrul rēposat datorințele și față de binele public al patriei sale. Ne este încă în vie mōrii, ce servicii a făcut acest ilustru rēposat patriei sale în calitate de avocat și

deputat al țerei. Scim, că meritele sale i-au cāștigat grația Maiestății Sale, de-a fost ridicat la demnitatea de căpitan suprem al districtului de odinioră al Năsudului, care demnitate a purtat'o un șir lung de ani, spre plăcerea Maiestății Sale, a superiorilor sēi și a poporului întreg din acel district. Numele lui *Alexandru Bohățiel* va rămānē neșters în analele înființării gimnaziului român dela Năsud. Acolo vor rămānē scrise cu litere neperitōre întreprinderile pornite și conduse de acest ilustru rēposat în cauza înființării acelu gimnaziu și a altor întreprinderi folositoare ale acelu district.

Serviciile cele frumoase, ce le-a făcut patriei sale, Maiestatea Sa le-a și remunerat, căci când rēposatul, ostentit de lucrurile cele obositoare făcute în serviciul patriei, a dorit a se retrage din serviciul public, Maiestatea Sa i-a făcut pensiuine, deși pe timpul acela comiții supremi nu aveau drept la pensiuine.

Dér ce se înșir mai departe faptele cele însemnate ale acestui bărbat distins, făcute pe terenul bisericii și al națiunii noastre? Ele vor rămānē pururea amintite în Istoria noastră. Numele lui *Alexandru Bohățiel* se va aminti tot-dēuna în Istoria bisericii și a națiunii noastre din secolul al 19-lea.

Celelalte datorințe creștinesci, ce le-a avut ilustrul nostru defunct, sunt lucruri de conștiință. Acelea dér a-le judeca nu cade în competența noastră; credem firm, că și-le-a împlinit și acele cu acurateță, așa că dēnsul pōte dice cu s. Apostol Paul: „Bună luptă m'am luptat, cursul l'am împlinit, credința am păzit'o“. Pentru acea luptă purtată în acēstă viață militantă credem, că Dumneșu sufletesce deja i-a dat corōna dreptății, ér trupesce și sufletesce i-o va da la vederea tuturor în ziua ultimă a judecării, când înviind cu toții din pământ la o viață nouă, cum învie sēmēnta după ce trece odată în putrețiune, cu toții ne vom revedē și vom merge înainte forului de judecată al lui Dumneșu, unde va fi deschisă cartea vieții, din care ni-se vor ceti faptele cele bune și cele rele la aușul tuturor și vom lua cei buni rēsplata cea cerescă, ér cei rēi pedēpsa lor cea eternă.

Nu voesc, jalnicilor ascultători, să abusez mai departe de paciința voastră, fiind și de-altcum cuvintele mele prea debile a descrie viața acestui ilustru bărbat, cea plină de activitate, fiind-oă aceea și de-altmintea vē este cunoscută, căci cine nu scie între Români de *Alexandru Bohățiel*?

*

După ce a sosit timpul, ca acest ilustru defunct se părăsescă și trupesce acēstă viață după un curs de 81 de ani, dați-i voiă, ca prin mine se-și ia rēmas bun dela soții aceia, cu cari a avut atingere mai de-aprōpe în viață.

Smarandita: Veniți copii? P'aci era se căpētați bătăia dela mama voastră; dér ertat e, ca copiii fără scirea părinților se se ducă de-acasă la pădure?

Tēranca II-a: O, domnișōră dragă, cu mare mulțămītă sunt datōre lui Dumneșu și Maicei sfinte pentru copiii aceștia. Căci numai Dumneșu și paza Maicii sfinte i-a scos dela mōrte.

Smarandita: Ce-au pățit?

Tēranca II-a: Mare lucru! În pădure, după cum spun ei, sunt trei tâlhari, cari la nōpte vrēu se omōre pe tata d-tale și pe Măria Sa, apoi se fure tot ce vor afla acolo și în urmă se dea foc castelului.

Smarandita: (Spăriată) Dōmne nu ne lăsa! Maică Sfântă fii cu noi!

Tēranca I-a: O Dōmne, Dōmne, nu le ajuta, ci-i prăpădesce de pe fața pământului!

Smarandita (cătră copii): Vēdutu-va'u ei pe voi, ori că voi i-ați vēdūt pe ei?

Firuța: Ei pe noi nu cred se ne

fi vēdūt, căci noi ne-am sgulit de plōiă sub un copac crenguros. Dér nici noi nu i-am vēdūt, ci numai i-am auzit, căci ne-am temut, că ne-or omori, decă ne vom arăta lor. Ionuț durmea, dér eu nu.

Ionuț: Și eu i-am auzit când au dis, că „Trifon“ a māncat un cartaboș.

Smarandita: Cānele nostru?

Ionuț: Da.

Firuța: Dér ce fel de cartaboș? — Cartaboș otrăvit, ca se crēpe. Unul a dis, că și cheia dela pōrtă e la el, și că s'or face draci, și așa vē vor omori pe toți.

Smarandita: Așteptați aci, până mă duc după tata, ca se-i spuneți și lui ce ați auzit! (Se duce).

Femeia I-a: Mare lucru, soră! Ore cine-s omēni aceia?

Firuța: Unul e acela, care umbra ați vrăjind pe la femei în sat. Dōmne cum mai rīdea de omēni; că i-a sciut atāt de bine inebuni!

Femeia I-a: Tocmai mi-a spus domnișōră, că toți vrăjitorii sunt

inșelători, și etă, că se și adeverece spusa d-sale!

(Maței și Smarandita vin, cel d'întăit de abia gāfāind de spaimă).

Maței: Ce... ce... ce... ce ați auzit voi, mēi copii?

Firuța: Am auzit trei omēni vorbind în pădure, că la meșul noptii vor intra în castel și vē vor omori; mai întăiū pe d-ta și pe Smarandita, apoi pe Măria-Sa, și după ce vor eși cu banii, vor da foc castelului. Unul a spus, că a furat cheia porții din cuiū din casă dela d-ta, și că a otrăvit pe „Trifon.“

Maței: Se pōte ore una ca asta? (Cătră femeia) Așteptați femei, și voi copii aci, până mă duc se vēd, de-i în cuiū cheia, ori nu, și că murit'a ori nu cānele? (Se duce).

Ionuț: Sērmanul „Trifon“ de-ar fi sciut ce-i în cartaboșul otrăvit, de bună sēmă nu l'ar fi māncat.

Firuța: Vēdī bine, că nu; dér el n'a sciut.

Tēranca I-a: (cătră Smarandita) Domnișōră! Ore se fi murit cānele?

Smarandita: Înainte cu un ceas l'am vēdūt și-mi pārea, că era c'am supērat.

Tēranca II-a: Vēdī bine, că a fi murit. Otrava e a dracului, chiar ca acela, care i-a dat'o.

Smarandita: Vine tata și Măria Sa!

Maței: Cheia lipsescă din cuiū; nu am aflat'o nicāiri, ér „Trifon“ a crepat.

Femeia I-a: Vai bate-i-ar Dumneșu se nu-i lase nebātuți, bicheri și tâlhari aturisiți!

Tōte: Trăiască Măria Sa cu sănētate!

Contele Fală mare: Sē fiți sănētōse! Copiūi aceștia i-au auzit vorbind?

Firuța: Noi, Măria ta!

Contele: Ce-au dis, când și cum vor veni?

Firuța: Unul, căruia ceilalți îi diceau „Căpitane“, a dat poruncă celor doi soți ai lui, ca se îmbrace larvă și haine de drac, și ca fiă-care se aibă la sine două revolvere, cu cari se impușce mai întăiū pe

Rămas bun, dice, iubita și soumpa mea soție, cu care 40 de ani am gustat cele bune și cele rele ale acestei vieți. Eu mă duc și tu rămâi a mai purta singură sarcina acestei vieți. Nu despera sub sarcina vieții. Eu mă voi ruga lui Dumnezeu, să-ți dea tăria, răbdarea, constanța, ca să poți purta sarcina vieții cu ușurătate, până când venind și tu unde mă duc eu acum, să ne vedem éráși și să fim pururea éráși la-olaltă. Nu mă uita, iubită soție, și de ți-am greșit ceva, te rog să mă ierți!

Rămas bun, iubitul meu ginere, cu care împreună am crescut pe iubii nepoți, pentru cari te-ai făcut tată și mamă, numai ca să le poți da creștere bună. Eu te las cu Dumnezeu să porți de aici încolo singur grija de iubii mei nepoți, de-ți Dumnezeu ajutor, ca să nu desperi sub sarcina greutății, ce o vei avea singur a-o purta în creșterea iubii mei nepoți!

Rămas bun, scumpii mei nepoți, pe cari împreună cu tatăl vostru v'am crescut și grijit ca lumina ochiului. Dumnezeu din sfaturile cele necuprinse ale sale nu mi-a permis, ca până în capăt să mă bucur de rezultatul creșterii voștre, care v'am dat împreună cu tatăl vostru cel iubit; deci vă las cu D-zeu în grija iubii voștre tată. Vă rog să nu mă uitați. Urmați sfaturile, ce vi-le-am dat în viață, cât am petrecut cu voi, fiindu-mi fala și bucuria mea!

Rămas bun, iubitele mele surori, iubii mei nepoți și nepoțe de surori și frați, și consăngeni și afinii mei de aproape și de departe! Când părăsesc această viață, în care, precum știți, nu avem de a rămâne pentru totdeauna, ci numai până la un timp pentru unii mai scurt, pentru alții mai lung, nu pot să nu rostesc și cântă voi un cuvânt de despărțire: Dumnezeu să vă dea înțelepciune, ca să urmați sfaturile, ce vi-le-am dat în viață. Doresc să vă ajungeți scopurile, ce le aveți, să fiți fericiți. Urmați calea lui Dumnezeu, căci atunci Dumnezeu va fi cu voi. Doresc, ca în cealaltă viață éráși să convenim, de unde să nu ne mai despărțim, ci pururea să fim cu Domnul. Vă rog să nu mă uitați!

Rămas bun onoratului Directoriu al institutului de credit și economii „Economul“! Rămas bun onoraților oficiali și membri ai comisiunii de revizuire a acestui institut, cu cari împreună am condus acest institut de multă binefacere pentru poporul român din acest ținut! Vă mulțămesc pentru ajutorul, ce mi-l-ați dat la conducerea acestui institut până la ultimele mele zile din viața această. Dumnezeu să vă dea grația sa, ca să puteți sta întru ajutor și succesului meu în conducerea institutului, spre înflorirea lui!

Rămas bun, poporeni gr. cat. din Clușin, cu cari împreună ne consultam în

d-l Maftăiu și pe d-ra Smarandița și după aceea cu un plumb sęc pe Măria Ta.

Contele: Mișei de ei! (Cătră Țeranca I-a:) Domniata cu fetița și cu copilașul de ađi înainte vei sedé în castelul meu. Eu vă voi ține cu toate cele de lipsă, și ți-oii creșce copiii. (Cătră a II Țerancă) Domniata te poți duce cătră casă, dér să nu povestesci niměni nimic din cele ađite; ér domniata, Maftăiu, te du la judele satului și-i spune, că îndată să facă bine să vină până la mine. Ai înțeles?

Maftăiu: Înțeles, Măria ta! (Se duce).

Contele: (cătră Smarandița, copii și mama lor) Să mergem și noi. (Cătră Țeranca I-a) Ei, femeia bună, să ne întâlnim sănătoși și mâne, când, decât vei veni la noi, ți-oii dărui ceva pentru tine și pentru bărbatul tău. Priceput'ai?

Țeranca I-a: Priceput, Măria ta!

(Se duc).

(Cortina cade).

(Finea va urma.)

diverse treburi bisericești și parohiale. Eu vă părăsesc, dér voi conduceți treburile noastre bisericești și mai departe spre binele parohiei. Vă rog să nu uitați, că am lucrat și eu împreună cu voi spre înflorirea bisericii noastre întru cât mi-au ajuns puterile!

Rămas bun, Românilor din comitatul Clușului, cu cari împreună am condus treburile naționale ale noastre, ale Românilor! Eu părăsesc această lume, dér voi nu vă descurăgiați, apărați cauza română mai departe până va veni timpul, când spiritul frățietății celei adevărate va pătrunde pe toți fii patriei noastre fără osebire de naționalitate. Vă rog, să vă aduceți aminte de mine!

Rămas bun, fraților colegi, cu cari împreună am convocat pre 29 Iunie a. c. congresul în cauza autonomiei bisericii noastre unite naționale în aceste timpuri grele și periculoase pentru autonomia scumpei noastre bisericești! Eu părăsesc această viață, pentru-că morțea cea neîndurată mi-a curmat firul vieții. Voi rămâneți cu D-zeu și purtați lupta mai departe. Una doresc: ca spiritul concordiei și al bune înțelegeri să vă lumineze și conducă în ziua ținerii congresului, ca biserica noastră din această luptă periculoasă pentru existența ei să iasă învingătoare, ceea ce sperez firm, că va și fi, decât fiii ei vor fi conduși de spiritul bune înțelegeri. D-zeu să binecuvinteze lucrurile congresului, care eu nu am fericirea de a-l pute deschide!

Rămas bun, iubiiilor Năsăudenii, pe cari din grația Măiestății Sale am fost fericit a vă conduce ca căpitan suprem mai mulți ani! Martor imi este D-zeu, că cât timp am fost la voi, numai binele districtului l'am căutat. Ca om, fiind supus greșelilor, se poate să fi greșit și eu în unele. Vă rog să mă iertați. D-zeu cu voi! Înfloréscă-vé ținutul după dorința inimei mele!

Rămas bun, Escelența D-le Metropolit al meu, cu ai cărui antecesorii în multe treburi bisericești și naționale m'am consultat. Eu mă duc din lumea asta din sfatul atotputernicului D-zeu, tocmai în timpurile cele mai critice pentru biserica noastră, când asupra existenței ei, ca biserica națională, se ivesc nori furtunoși. Escelența Ta ai să conduci naia bisericii noastre tocmai în aceste timpuri furtunoase. Eu cu mai mulți foști colegi mireni ai mei am convocat pre 29 Iunie, ce se apropie, un congres, în care să ne constătuim cum să iasă biserica noastră triumfătoare din pericolul, ce o amenință în autonomia ei, garantată altcum prin legile țerei și prin s. scaun apostolic al Romei. Dér sórtea nu mi-a conces să fiu fericit a conduce acel congres. Inșé sperez firm, că în locul meu va urma alt conducător cu puteri mai tinere decât ale mele, sub a cărui conducere congresul va afla firul Ariadnei, care v'la da în mână ca să puteți, pe urma acelui fir, scote soumpa noastră bisericească din labirintul, în care se încercă réu-voitorii ei a-o împinge. Vă doresc, Escelența, grația Dumneedească, spiritul și tăria antecesorilor Escelenței Voștre, ca să puteți scote soumpa noastră bisericească din pericolul, care o amenință, și să puteți salva autonomia ei pentru toate timpurile. Vă rog să-mi dați ultima binecuvântare arhierescă, ca să ies iertat din viața această.

Rămas bun, onorat publico, care ai bine-voit a-mi da această ultimă onóre. Dumnezeu cu toții!

Acum mergi, mărétă umbră, pe care mult te-am iubit și venerat în această viață, mergi spre repausul etern, urmărit de acea iubire și venerațiune, cu care te-am iubit și venerat în viață.

Mergi cu conștiința liniștită, că ți-ai împlinit datoria ta sântă, care ai avut-o în viață, și cu acea firmă speranță, că conșoții tăi de luptă vor continua cu onóre, cu demnitate și cu energiă lupta începută de tine, ca să éscă cu succesul dorit de tot Românul bine simțitor.

Mergi, đio, spre répausul etern, căci aici nu avem cetate rămânătoare, ci ceea ce va să fiă căutam — ca să grăesc cu Apos-

tolul. Dumnezeu, care a pus margini vieții omenesci, preste cari nu se poate trece, după cum dice Scriptura, să fiă cu tine. Fie-ți țărâna ușoră și memoria binecuvântată. Amin!.

* * *

O tăcere mormentală urmă acestei frumóse vorbirii și numai intonarea versului următor, lucrat de învățătorul din loc Iacob Muréșan și compus pentru cor bărbătesc de tinéru universitar V. Șorban, ne făcu a părăsi terenul sublim, pe care ne-a fost ridicat frumósa vorbire. Éta versul:

Te duoi, mare bărbate,
Lăsând în urma ta
Loc gol de'asemnatate,
La cei de legea ta.

Te duoi, când legea-ți sântă
S'o aperi te găudeai,
Când pentru-a ei isbândă
În frunte te puneai.

Tu-i chemi la consultare
În luna Cireșeriú
Ei vin l'a ta'ngropare
Tu pleci, te duoi, la ceriú!

Conșoții tăi de-o luptă
Pe-al tău mormânt promit,
Că chiar și-o jertfă cruntă
Suut gata de'implini.

Când neamul, legea, cere,
Când dreptul o pretiude,
Atunci nu e putere
Din luptă a-i desprinde!

Eternă amintire
Să-ți fie. Somnu lin.
Adio, la re'ntâlnire,
Adio, în vecl, Amin!

După această, imposantul conduct se puse în mișcare și, urmărit de privirile curioșilor, a pornit cătră Valeasacă, spre a-l aședa la odihna de vecl.

Ajunși la mormânt, d-l Basiliu Podóbă, directorul eseoutiv al „Economului“, mai ținú o frumósa vorbire, pe care vi-o alătur aci*) după care ne despărțirăm de neuitatul nostru conducător, pe care l'am aședat acolo, unde nu este plăus, nici tănguire, dér de unde nu este nici reintórcere pe pământ.

După 25 de ani.

Din „Monografia institutului de credit și de economii „Albina“, scrisă la însărcinarea Direcțiunii din incidentul jubileului de 25 de ani.

Am pus, Domnilor începutul începutului!
Consiliul de adm. cătră I adunare
gen a „Albinei“.

Spiritul modern al civilizațiunii pretinde dela fiă-care popor, care voiesce se fiă luat în considerare și se jóce un rol, ca el se dispună de prima linia de avere propriă suficientă pentru de a-și împlini misiunea.

Un popor sęcrac devine desconsiderat și strivit de popórele, cari dispun de capitale considerabile.

Progresele Angliei, Franciei, Belgiei se datoresc numai bogățiilor lor.

Aceste țeri au înțeles de mult spiritul secolului nostru: *spiritul de asociare*.

Crâncenele résbóie, cari au sgduit Europa pe timpul lui Napoleon I, măsura luată de acesta prin închiderea continentului contra industriei și manufacturii engleze, au deschis ochii popórelor mai înaintate, le-au deșteptat spre o munca bine-făcătoare, și le vedem ridicându-se cu o putere neașteptată și, prin produsele lor de industriă și manufactură, le-am vădút stăpânind atâta timp și, în parte, le vedem că stăpânesc și astăzi asupra altor popóre.

Acosta, caa mai mare parte, au se o mulțămescă asocierilor de capitale, cari mai înainte erau concentrate în mâinile unei clase privilegiate și egoiste.

Și cu cât spiritul de asociare s'a generalizat într'o țără, cu atâta bunăstarea materială și civilizația ei, este mai superióră.

Astfel, că fără témă de a fi desavuați, putem susținé, că civilizația și bunăstarea

*) Vom publica o într'un număr viitor.

unui popor, se póte măsura după numărul asociațiunilor de tot felul, ce se desvóltă la el.

Ideile Occidentului au străbătut fórté încet în monarchia noastră.

Ne aflam încă prea aproape de Orient.

În Austria există, ce e drept „Die privil. österr. Nationalbank“ întemeiată în 1816, pe ruinele băncii „Wiener Stadtzettelbank“; la 1819 s'a înființat tot la Viena „Erste österr. Sparkassa“; în Ungaria cea d'întăiu cassă de păstrare s'a înființat la Brașov, sub numele „Kroustädter Allgem. Sparkassa“, în 1835; în Pesta, „Első hazai takarékpénztár“ la anul 1840 și la 1841 „Hermannstädter Allgemeine Sparkassa“ în Sibiu.

Inceputuri de tot modeste.

Progresele obținute de asociațiunile și instituturile de bani din țerile civilizate însă, deodată cu căderea feudalismului, au trebuit să-și facă drum și la noi în Transilvania.

Alte națiuni înlocuitoare au fost favorisate de împrejurări și s'au putut cugeta mai curénd la întemeierea de aședămintele pentru promovarea intereselor condiționalilor lor.

Până pe la anul 1870 vedem, că atât concetățenii noștri sași, cât și cei maghiari, își au deja câte 10—15 institute de bani.

Noi, Românii, nici n'am fost în stare a-ne cugeta la așa ceva până pe la 1870.

Abia scăpasem de întunerecul posomorit, în care gemusem sute de ani, în care, „afară de simbria muncii, nimica nu era al nostru“.

Întăiele noastre priviri, după sfărîmarea lanțurilor iobăgesci, au fost îndreptate cătră acel sóre încălđitor, a le cărui raze au fost pururea oprite ca se ajungă până la noi și să ne lumineze — cătră scóle.

Starea noastră materială era cu totul inapoiată.

Până pe la 1870 încă nu se șterse-seră privilegiile altor concetățeni. Așa numitele *techari* (Zünfte), societăți industriale, în cari Românii nu erau suferiți, s'au șters abia la 1872 prin art. de lege VIII §. 83. Pân'aci toate industriile era monopolisate de Sași și Unguri. Ér situația politică ne era cu totul nefavorită, de altă parte aședămintele de bani din patriă, amintite mai sus, aveau scopul și tendința principală, de a ajutama, cu preferință, pe ai lor.

Țerantul român, scăpat de cătușele iobăgiei, în munca sa spornică era împedat de cămătăria, care-l fereca cu alte cătușe.

Bietul muncitor, în cele mai multe casuri nu avea nici de unde se împrumute, séu, decât împrumuta de undeva, trebuia se plătescă 40, 100 și mai multe procente.

În astfel de casuri ruina lui era totdeauna sigură.

Celelalte lipse a le noastre erau legion: scóle populare, gimnasii, biserice etc.

În asemenea împrejurări cine se și putea cugeta la o îmbunătățire a stării poporului și încă pe calea asocierii de capitale?

Dér, étă!

Tocmai în această situația critică, în timpul cel mai suprem, se ivesce ideea de a se constitui o societate română pe acții, cu scop „de a procura poporului țeran mijlocele bănesci necesare pentru purtarea și dezvoltarea economiei sale, a ridica într'ensul spiritul de economie, a ridica, creditul real în țără și — astmod — prin operațiunile ei, a promova interesele economiei naționale.“*)

Idei frumóse și mărețe, de cari toți se încălđiau, dér fórté puțin credeau în realizarea lor.

Neîncrederea publicului era cu atât mai mare, cu cât ideea genială a eșit din capul unui simplu dascál dela sate.

Grația însă Provedinței, în sinul națiunii noastre s'au găsit ómeni luminați, bărbuți de greutate, cari au înțeles vocea acestui dascál, și cari împreună cu el și-au pus toate puterile și i-au dat tot concursul material și moral pentru realizarea unei întreprinderi, a cărei reușită nu se putea garanta.

*) Statutele „Albinei“ din 1871, §. 1.

Astași, iubite cetitorule, sunt 25 de ani, de când s'a activat acest așezământ național sub numele „Albina institut de credit și de economii în Sibiu”.

25 de ani sunt numai o clipă în viața unui popor.

25 de ani însă din viața institutului „Albina” sunt pentru noi o adevărată minune din poveste, care singuri n'am crede-o, decât n'am vedea cu ochii rezultatele.

Și dacă facem acum o reprivire asupra activității binefăcătoare a institutului „Albina”, ochiul nostru varsă o lacrimă de bucurie, vădând bunătățile, care le-a revărsat și le revărsă asupra întregii noastre vieți culturale și economice.

„Albina” a introdus nouă viață în activitatea noastră, în sinul poporului nostru, liberându-l de multe cătuși, care îl împiedecă în propășirea lui, înlesnindu-i mijloacele de înaintare materială și dându-i astfel un avânt de dezvoltare pe toate terenurile.

Efectele salutare n'au lipsit.

La exemplul ei, au răsărit, ca din pământ, peste 50 de alte așezăminte, cu același scop și aceeași țintă. Acestea, decât nu toate, cele mai multe, s'au înființat și se adăpostesc tot sub aripile ocrotitoare ale „Albinei”.

Aici s'a împlinit cu prisos salutarea profetică, cu care a întâmpinat Consiliul de administrație prima adunare generală din 25 Martie 1874: „Am pus, domnilor, începutul începutului!”

Intr'adevăr, a fost un fericit început al începutului.

Și precum cu înființarea ei, „Albina” a deschis terenul economic pentru poporul nostru, tot ea a pus anul trecut baza pentru un nou așezământ, a cărui țintă e dezvoltarea pe terenul negoțului, emanciparea comercială a poporului.

Este o culme înaltă de înflorire, progres și viață, la care a ajuns „Albina” în decurs de 25 de ani.

Astași are o basă din cele mai solide, are capital social, după împrejurările noastre, destul de considerabil, are fonduri de rezervă însemnate și, bucurându-se de perfecta încredere a marelui public capitalist, a ajuns a fi un așezământ de primul rang în patrie și stă în legătură cu cele mai de căpetenie bănești din piețele Europei: din Paris, Viena, Budapesta, București etc.

La acest piedestal s'a putut ridica institutul numai așa, că bărbații, cari au stat și stau în fruntea lui, au fost și sunt tot-deuna pătunși de înalta lor chemare și, în toate lucrările, au avut în vedere numai interesele institutului și tot-deuna s'au condus și se conduc de cele mai moderne principii economice.

Gloria Tău, dascăle, care cel întâi ai aprins această scântie electrică pentru emanciparea economică a neamului Tău!

Gloria Vouă, campionii neobosiți, cari ați înțeles spiritul timpului, ați prins scântia aruncată în aer, și cu ea ați luminat și luminați calea spre cultura și emanciparea neamului Vostru!

Gloria Vouă!

Sibiu, 14 Martie 1897.

Petra-Petrescu.

Reuniunea învățătorilor români din jurul Gherlei.

Oena Deșului, 18 Iunie n. 1897.

Reuniunea învățătorilor români gr. est. din jurul Gherlei și-a ținut adunarea generală anuală în comuna Lozna-mare, tractul protopopesc al Surducului, la 15 și 16 Iunie n. o.

Comitetul central al acestei Reuniuni, în frunte cu președintele său, Rvds. Domn Canonic Ioan Papiu, însoțit de mai mulți învățători din raionul acestei Reuniuni a ajuns luni la amăzi în 14 l. c., la gara din Letea, unde a fost întâmpinat de delegații clerului și ai învățătorilor din acel tract, precum și de mulțime de popor, în numele cărora zelosul administrator protopopesc al acelui tract, M. O. Domn Vasiliu Pop, prin o vorbire frumoasă salută pe cei

veniți, ér Rev. Domn president răspunse în numele Comitetului și al membrilor, mulțămind pentru călduroasă primire.

Intre strigătele de „să trăescă” ale mulțimei pleoară apoi spre comuna Lozna, care e numai 2 kilometri depărtată de gară. Aici harnicul preot local, O. D. Pachoniu Pop, în fruntea unei mulțimi de popor, salută pe cei sosiți în numele său și al parochienilor săi, la care éráși răspunse Rvds. Domn president, mulțămind pentru această surprinzătoare primire.

Membrii comitetului au fost apoi încuartați parte la d-l preot, parte la d-l notar local Ioan Pocol, ér ceilalți membrii la harnicii poporeni ai acelei comune. Tot Luni la 4 ore p. m. am asistat cu toții la vecernia oficiată de d-l profesor preparandial și vice-președinte al Reuniunii Ilariu Boros.

Martii dimineața s'a celebrat o liturgie de Rvds. D-n president însoțit de Olsr. D-n v.-president și de M. O. D. administrator protopopesc, fiind de față toți membrii prezenți ai Reuniunii, ér cântările le-a executat corul plugarilor din acea comună, sub conducerea învățătorului local Ioan Sileș.

La orele 9 a. m. s'au adunat cei prezenți la d-l preot local în localitatea anume spre acest scop întocmită, și prin o comisiune învitată pe d-l president la adunare. După câteva minute președintele a și venit însoțit de membrii comitetului central, între strigătele de „să trăescă” ale membrilor. Președintele apoi prin o vorbire plină de povețe părintești, salută pe cei prezenți, declarând adunarea de deschisă.

Adunarea, ca de obicei, își țină de datoriță mai întâi de toate a-și exprima, pe cale telegrafică, simțimentele sale de iubire, supunere și alipire față de patronul său, I. P. S. Dn Episcop diecesan Dr. Ioan Szabo. După asta a urmat statorirea membrilor prezenți, cari s'au prezentat, putem dice, în număr mai frumos ca altădată, dér ar fi de dorit, ca mai ales membrii cei mai tineri să se intereseze mai bine de aceste întruniri, căci numai așa vom pute progresa, decât ne vom interesa de tot ce se ține de sfera noastră. Tractul Gherlei și al Buzei au fost mai slab reprezentate, ce nu prea mare cinste le face d-lor membri din acele tracte. Ca oșpeți au asistat mai mulți preoți, învățători și notari din acel jur; ér d-l Butka Laszlo a fost reprezentantul autorităților civile la această adunare.

În urma acestora se ceti din partea secretarului, d-l Dionisiu Vaida, raportul despre activitatea Reuniunii și a comitetului central în anul școlastic trecut. Din acest raport am aflat, că reuniunea are o bibliotecă din 397 opuri; starea casei în bani gata 52 fl. 12 cr., ér la „Someșana” sunt depuși 761 fl. 13 cr. Tote sub-reuniunile au desvoltat o activitate mai îmbucurătoare ca în anii trecuți, afară de a Giulei, care n'a ținut nici o adunare. Așa se vede, că d-l protopop din Dobâca e prea îngreunat cu administrarea a două tracte și de aceea nu-și poate împlini toate datorițele în tot locul cum s'ar conveni. Ore nu s'ar pute în asta privință ajuta nimic?

La cele două premii puse de Magnf. Dn președinte au încurs numai două elaborate, pe care comitetul cenzurându-le, le-a și aflat vrednice de premiat. Anume disertațiunea d-lui Ioan Sileș din Lozna-mare: „Să se arate modul îndreptării moralității și a întăririi caracterului în popor, în școlă și afară de școlă” s'a premiat cu 25 corone, ér d-l Ioan Manu, învățător în Sânta-Jude, fű premiat cu 15 corone pentru zelul, ce l'a dovedit în lățirea pomăritului între poporul din comuna sa.

După cetirea raportului s'au ales patru comisiuni din câte trei membri: a) pentru cenzurarea raportului și pentru propuneri. b) pentru revederea socotelilor și statorirea bugetului pe an. școl viitor. c) pentru colectarea taxelor și a ofertelor și d) pentru criticarea examenului. Cu acestea, la orele 12½ s'a terminat prima ședință.

La 3 ore d. am. a urmat ședința a doua, luarea examenului, fiind prezenți 28 băieți și 6 fetițe; câți au fost obligați și înscriși n'au putut soi, fiind-că au lipsit

protocoalele. Progresul a fost mulțămitor. Din esaminare s'a observat că d-l învățător a propus din toate studiile prescrie și că s'a silit a-și împlini datorița, ce numai spre onoare îi pôte servi. La finea examenului Rev. D-n Președinte a premiat pe scolarii diligenți cu cărți de rugăciuni, pe cari le-a oferit însuși, și cu bani, cari i-au oferit ceilalți oșpeți. În ședința închisă s'a făcut apoi critica examenului, întâi din partea comisiunii însărcinate cu acesta, ér după aceea din partea unor d-ni membri. Cu acestea la orele 7 s'a închis și a 2-a ședință.

Sera avurăm cină comună, la care au luat parte toți membri și oșpeții prezenți. După cină a urmat concertul dat de corul plugarilor din acea comună, care putem dice, că a succes bineșor. După concert a urmat petrecere, care a ținut până dimineața.

În ședința a treia, ce a urmat în 16 Iunie n. la 7 ore dimineața, comisiunile alese în ședința primă și-au făcut rapoartele. Anume comisiunea pentru cenzurarea raportului a constatat, că comitetul întru toate și-a împlinit datorița, pentru ce adunarea i-a și exprimat mulțămire. Față cu premiul de un galben imperial, pus de reuniune, la care d'a încurs nici un operat, adunarea a decis a-l escrie și pe viitor, dér ca să dea un îndemn și mai mare membrilor spre a lucra, d-nii Theofil Grigorescu, învățător primar în Lăpușul-unguresc și Iuliu Ancean, preotul Surducului, au binevoit a oferi încă câte-un galben, deci întreg premiul este de 3 galbeni imperiali, ér tema se va publica la timpul său.

Comisiunea a doua a referat, că socotelile le-a aflat în regulă și s'a votat mulțămire d-lui casear Ioan Boeriu. Bugetul anului viitor s'a statorit cu 15 fl. cheltueli. Comisiunea a treia referă, că a colectat taxe dela membri ordinari 22 fl., ér oferte benevole au încurs 8 fl. 50 cr.

La orele 10 a. m. fiindu-se toate lucrările Rev. d-n președinte, prin o vorbire forte însufletitoare, mulțămii membrilor pentru prezentarea în număr mai frumos ca în anul trecut, mulțămii d-lor oșpeți, cari ne-au onorat cu prezența, oferind și ajutor în bani în fondul reuniunii; mulțămii mai departe M. O. D-n administrator protopopesc Vasiliu Pop și parochului local Pachoniu Pop, d-lui notar local Ion Pocol, precum și bravului popor român din acea comună pentru buna primire. În fine exprimându-și dorința, ca pe anul viitor să ne revedem cu toții în Cusdrâra, între urările de „să trăescă” ale celor prezenți închide adunarea.

D-l Gavril Avram din Teure în numele membrilor adunați mulțămii președintelui pentru conducerea înțeleptă.

Cu acestea ne despărțirăm, încântați de buna primire și ospitalitatea Românilor din Lozna mare și a bravilor ei conducători.

Alexandru Pop,

inv. în Oena-Deșului și membru referent al comitetului central.

Importanța predicării în biserică în timpul prezent.

„De ai grăit celui fără de lege, că să se întorcă dela căile sale și să fiă viu; și cel fără de lege întru nedreptatea sa va muri, și sângele lui din mâna ta îl voiți cere. Ér de vei spune tu dreptului, ca să nu păcătuescă și el nu va păcătui, cel drept cu viață va viețui, că ai spus lui, și tu vei mântui sufletul său.”

(Ezechiel III. 17—19).

Biserica lui Christos, în toate timpurile și ori unde s'a înființat, a avut sacra misiune de a propaga și a face cunoscute adevărurile și principiile dumnezeescei învățături, și acesta pentru-că dela cunoscerea și participarea lor, societatea credincioșilor, cei ce compun biserica, se edifică în principiile religioase, cunosc menirea lor, și devin societate mo-

rală, piasă și virtuoasă: unicul scop, pe care-l urmăresce biserica.

Bazele acestei misiuni ale bisericii le-a arătat și pus însuși Mântuitorul, căci a întrebunțat întregul timp al vieții sale pe pământ, după botez, predicând și făcând cunoscute în toate părțile Palestinei divinele sale învățături; ér după învierea sa, întărind pe apostolii săi cu putere de sus, li-a arătat și lor, că acesta le este misiunea, dîcându-le „mergând învățați toate popoarele”.

Și apostolii au fost credincioși poruncei învățătorului lor, căci după ce în ziua pogorării Spiritului Sânt au primit întărirea de sus prin venirea mângăitorului celui prin promisi, ei au mers a predica evangelia la totă făptura, înființând comune creștine, cărora le arată ca datoriă de căpetenie, de a se instrui unii pe alții în adevărurile mântuirii și a se întări în credință. Credincioasă usului apostolic moștenit dela însuși Isus Christos, biserica prin membrii săi, atât păstorii, cât și păstorii tot-deuna au predicat și răspândit credința, atât prin viu glas, cât și prin scrierile lor, și cu cât membrii bisericii și-au împlinit mai cu sântenie această datoriă, cu atât mai mult biserica a înflorit, și adevărurile sale au triumfat atât asupra inamicilor din sinul său, cât și asupra celor, ce voiau înjosirea ei; și din contră, cu cât ei au neglijat această sacră datoriă, cu atât biserica a suferit, ivindu-se în sinul său desbinări și slăbindu-se simțimentul religios.

Aceste cuvinte ale Mântuitorului Isus Christos au sfârșit idolii, au învins patimele timpului și ispitele veacului, au supus pe cei tari ai lumii unor pescari săraci și, triumfând asupra inamicilor săi, au înălțat pretutindenea stindardul crucei.

Misiunea sacră a bisericii și datoriă sântă a tuturor membrilor, ce o compun, așa-déră este de-a propaga și face cunoscut tuturor adevărurile religioase și acesta pentru ajungerea scopului, pe care biserica îl urmăresce, și pentru moralitatea celor ce o compun. Și decât această datoriă se reclamă imperios din partea lor tot-deuna, cu atât mai mult se reclamă de a-o împlini atunci, când învățăturile și instituțiunile sunt atacate, și piedeci i se pun de a face din societatea, ce o are, societate religioasă, piasă și morală.

Necesitatea explicațiunei Sântei Scripturi a fost simțită și recunoscută atât în Biserica vechiului Testament, cât și a Noului. De aceea noi vedem, că încă din timpurile primitive ale creștinătății predica cuvântului lui Dumnezeu în biserică a format una din părțile cele mai necesare ale serviciului divin. De obiect principal la ei servea explicarea Sântei Scripturi cu aplicare la evenimentele timpurilor, în care se țineau predicile. Prin predicarea cuvântului lui Dumnezeu noi ne întărim în credință, ne deșteptăm și ne întărim speranța, și prin studierea poruncilor divine ne înrădăcinăm învățatura cea mântuitoare în inimile noastre, ne mângăem unul pe altul, și ne lăsăm a fi dirijați de cuvântul lui Dumnezeu.

Predicile, séu instruirea creștinilor în sublimile adevăruri ale moralei evanghelice prin discursuri pronunțate în biserică, sunt și au fost în toate timpurile cel mai dintâi și mai puternic mijloc pentru răspândirea și mântuirea religiei creștine. Intemeiatorul creștinătății, Mântuitorul Isus, prin predică și-a început Dumnezeuască sa operă de regenerare morală a neamului omnesc. El nu scăpa nici o ocaziune,

fără a nu învăța pe popor preceptele salutare ale religiei sale. Într-o misiune pe pământ și-o desemneză în următoarele subline cuvinte: „Sunt trimis a predica sclavilor iertare și orbilor vedere“.

Cei mai iluștri părinți ai bisericiei prin predică, omili și scrieri de doctrină religioasă s'au făcut venerați și recunoscuți de posteritate. Și timpul, în care au fost cei mai mulți și distinși predicatori bisericesci, este secolul al patru-lea după Christos, care este considerat în istoria bisericii ca epoca de aur a creștinismului; êr din contră, timpurile, în care biserica creștină n'a avut predicatori, s'au considerat și se consideră ca timpuri de secetă intelectuală și morală.

(Va urma.)

Prof. Dr. Elefteresen.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Iulie 1897 st. v.

se deschide nou abonament la care invităm pe toți amicii și sprijinitorii fôiei nôtre.

Prețul abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 12 fl.
pe șese luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an 40 franci
pe șese luni 20
pe trei luni 10

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an 2 fl.
pe șese luni 1 fl.

Pentru România:

pe un an 8 franci
pe șese luni 4

Abonarea se poate face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“.

Puneți cartofii!*)

Resultatul, ce l'a avut îndemnul meu din Nr. 114 al „Gazetei“ de Dumineca pentru cultura meiului, mă îndemnă să grăbesc a recomanda agronomilor noștri, ale caror țarinii au fost inundate de ape, séu nu le-au putut săpa, să pună cartofii, și nu le va părea rău mă vor asculta.

Cartofii de anul trecut anevoiă vor mai găsi, și cari i-ar găsi, fiind opăriți și uscați, nu ar încolții. Bunii sunt însă cartofii din 1897, anume cartofii rosa, și cei văratici galbeni, cari punându-se până la 15 Iulie, au destul timp, până în 15 Octomvre de-a crește, a se desvolta și a se cõe, ca să se pôtă ține preste iernă.

Cartofii se pot pune pe brazdă după plug, séu în cuiburi. Dacă se pun după plug, să nu se pună în afundimea brazdei, ci mai de-asupra, așa ca să potă fi acoperiți cu cormanul brazdei, ce voméză și, decât nu se acopere bine de corman, să se calce în pământ cu talpa picioarului.

Cei ce au timp și puteri de lucru și i-ar pune cu cuibul, vor face bine decât, după ce vor fi făcut cuiburile cu sapa, vor pune în ele câte-o mână bună de plévă, séu frunze uscate din pădure, căduțe în iernă trecută.

*) Pere de pământ, crumpene, picioici, haboai.

Cartofii rosa nu se prea găsesc, decât la proprietarii mari, și pe la orașe, ca Brașov, Sibiu, Săbeș, Alba-Iulia, Teuș, Aiud etc. La Brașov și Săbeș se găsesc mai bunii și mai ieftini. Dacă sunt mari, se pot tăia în bucăți după ochii, cei au, dër e mai bine a pune cartofii mijlocii, nice prea mari, nice prea mărunți ca alunele.

Pentru ca să prospereze și crească mai curând, va fi mai bine să fiă tăiați în 4 și tăvăliți în scrob, făcut din balegă proșpetă, din care scoțându-se, să se usce séu svinte nițel pe aria șurei, ca să nu se mângescă rău cei ce îi vor pune.

Ei sunt productivi în pământul arenos: o măsură de 20; în cel humos mai puțin. La 3-4 săptămâni după punerea în pământ, sunt de săpat, și la alte 3-4 de întors, ceea ce trebuie făcut chiar și decât nu ar fi crescut buruiana între ei.

Unde solul e bun și gras se pot răsădi încă până la 1 Iulie st. v. și napii pentru vite, cari vor prinde mult bine în iernă, ce vine, fiind cele mai multe livești inecate și nomolite de ape.

Dacă nu căpetați răsad de napii pentru vite, puneți de cei de zachar, de cari e plină țera, și alegeți pe cei mai mari, cari se prind și cresc mai iute și mai cu putere, vor fi bunii cu fasole, care paremi-se nu se va cõe anul acesta.

Morcovi și ridichii încă se mai pot pune cu speranță de bună recoltă.

Deci sus inimile, jos cu vaietele! Alergați și urmați acestea, ca să micșorați miseria, ce vă amenință.

Brașov, 15 Iunie 1897.

Axentie Severu.

Literatură.

A apărut în editura Lito-tipografiei „Populara“ din Bucuresci Poeme pentru copii, de N. Tincu. Un elegant volum de 120 pagine, conținând poeme dragălașe, fôrte morale, și cari, fără pericol, pot căde în mâna oricărui copil. Genul literar în care sunt scrise aceste poeme, ne face să le recomandăm călduros autorităților școlare, cu ocaziunea distribuirei premiilor la copiii silitori. Prețul unui volum 1 leu. La o comandă mai mare se acordă un rabat de 45 la sută.

În Tipo-Litografia „Cărților bisericesci“ din Bucuresci a apărut o mică broșură istorică, de 75 pag. intitulată: „Voia lui Dumnezeu în graiul național. Un Episcopat românesc în imperiul turcesc de P. Garboviceanu, profesor și deputat. Broșura tractează cestiuni de actualitate de mare importanță, arătând de-o parte importanța graiului național la propovăduirea credinței êr de altă parte făcând un studiu obiectiv asupra stărei de ață a fraților noștri din imperiul turcesc, precum și luptele lor din trecut.

În editura „Tipografeii“, societate pe acțiuni în Sibiu, a apărut: Reprivire, primul articol din scrierile publicate de celebrul filosof german Max Nordau, sub titlul: „Paradoxe sociologice“. Traducere de Rosmarin. Prețul 20.

MULTE ȘI DE TOATE.

Câtă sare conține apa mării?

Se știe, că pe întreg rotogolul pământului, sunt mulțime de mări. Apa tuturor acestor mări conține mai multă séu mai puțină sare.

Așa de exemplu apa Oceanului Atlantic tot la 1000 grame de apă conține 32.65 grame de sare. Marea Mediterană conține 43.74 grame de sare în 1000 de grame apă; Marea Asovică conține mai multă sare,

și anume 118.98 grame; Marea Caspică 62.9 grame; Marea neagră conține 17.6 gr. de sare.

Peste tot, apa mărilor dela polul nordic și sudic conține mai puțină sare; se crede, că acesta din cauză, că la poli apa e tot-déuna mai rece.

Cum se pot desvêta câinii, cari mănâncă găini?

Sunt unii câini, cari au năravul urit să prindă găinile stăpanului și să le mănânce. Etă aci un mijloc pentru a desbêra câinii de acest obicei:

Cănele care prinde găini, trebuie băgat într'un sac, în sac cu el băgam și o găină mai bătrână, pe care trebuie s'o jertfim pentru mântuirea celorlalte. După-ace avem în sac atât cănele, cât și găina, le-găm sacul la gură și când vedem, că cănele se aruncă asupra găinei, luăm sacul și-l trângem odată în drêpta, odată în stânga, îi mai dăm câte-va lovituri și în fine turnăm peste sac un vas cu apă rece.

După acestea slobozim cănele din sac și putem fi siguri, că nu-i va mai trebui găini, atocându-se tot-déuna aminte, că pentru toate relele ce l'a ajuns găina a fost cauza.

Têrgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 22 Iunie de 33572 capete, la 23 Iunie au intrat 900 capete și au esit 544 capete rămânând la 24 Iunie un număr de 33928 capete.

Se notéză marfa: ungușescă veche grea dela — or. până la — or. — or. marfa ungușescă tinêră grea dela 53.— or., până la 54.— or., de mijloc dela — or. până la — or. ușorâ dela 54.— or. până la 55.— or.

Căendarul săptămânei.

IUNIE. are 30 zile. CIREȘAR.

Table with 3 columns: Dilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Lists names and dates for the month of June.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 23 Iunie n. 1897.

Table with columns: Sămînțe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. Includes sub-tables for old and new seeds, and a list of products with prices.

Cursul losurilor private

din 23 Iunie 1897

Table with columns: loc, comp. vînd., listing various banks and their exchange rates.

Bursa de Bucuresci

din 23 Iunie n. 1897.

Table with columns: Valori, Doz. pond., Scad. cup., Cu banii gata. Lists various financial instruments and their values.

SCOMPTURİ:

Table with columns: Banca naț. a Rom., Paris, Avansuri pe efecte, Casa de Depuneri, Londra, Viena. Lists bank rates and exchange rates.

Cursul la bursa din Viena.

Din 24 Iunie 1897.

Table with columns: Renta ung. de aur 4%, Renta de corône ung. 4%, Impr. căil. fer. ung. in aur 4 1/2%, Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis., Bonurii rurale ungare 4%, Imprum. ung. cu premii, Losuri pentru reg. Tisei și Segedin, Renta de hârtie austr., Renta de argint austr., Renta de aur austr., Losuri din 1860, Acțiuni de ale Băncei austro-ungară, Acțiuni de ale Băncei ung. de credit, Napoleoniori, Mărci imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corône austr. 4%, Note italiene.

Cursul pieței Brașov.

Din 25 Iunie 1897.

Table with columns: Banca rom. Cump., Argint român. Cump., Napoleon-d'or. Cump., Galbeni Cump., Ruble Rusesci Cump., Lire turcesci Cump., Scris. fonc. Albina 5%.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

CONVOCARÉ.

Membrii însoțirii „BUNĂ ÎNSOȚIRE“ de credit și depunerii în comuna Feleacul-săsesc, prin asta se convoca la

adunarea generală,

ce se va ține la 4 Iulie st. n. 1897 la 10 ore a. m. în comuna Feleacul-săsesc, pentru completarea statutelor după recerința Tribunalului r. u. din Dej de sub Nrul 2999—1897.

Membrii însoțirii sunt rugați a lua parte cât se poate în mai mare număr.

Feleacul-săsesc, la 22 Iun. 1897.

Mihail Baciú. Ștefan Todoran.

Publicațiune de licitațiã.

Biserica română gr. or. cu hramul St.-lui Nicolae din Brașov — Scheii, și comuna bisericescă română gr. or. din Brașov cetate **vinde din realitatea lor** aflătoare în Brașov suburbiul Blumăna următoarele **6 parcele:**

1) Parcela VII loc de clădire cu estensiune de 994.50 metri cadaștri à 2 fl. v. a.

2) Parcela VIII loc de clădire cu estensiune 875.84 metri cadaștri à 2 fl. v. a.

3) Parcela IX loc de clădire cu estensiune de 966 metri cadaștri à 1 fl. 50 cr. v. a.

4) Parcela X loc de clădire cu estensiune de 966 metri cadaștri à 1 fl. 50 cr. v. a.

5) Parcela XI loc de clădire cu estensiune de 957.60 metri cadaștri à 1 fl. 50 cr. v. a.

6) Parcela XII loc de clădire cu estensiune de 1116 metri cadaștri à 1 fl. 50 cr. v. a.

Licitațiã pentru vinderea celor 6 parcele susnumite **sã va ține în 20 Iuliu 1897 stilu nou la 9 ore înainte de ameađi** în Cancelaria Eforiei școlelor centrale române gr. or. din Brașov, unde se va pute lua în vedere planu de parcelare și se vor pute ceti și condițiunile de licitațiã. **Până în 19 Iuliu 1897 stilu nou se pot face și oferte în scris** provădute cu vadiu de 10% a prețului de eschiã-mare. Ofertele în scris în care oferentul are să declare cã a cetit condițiunile de vëndare și se supun lor sunt a se adresa Eforiei școlelor centrale române gr. or. în Brașov.

La dorința cumpărătorului jumătate din preț va pute să rămână intabulat pe parcela cumpăratã pe lângã plătirea unei dobândi de 6%.

Brașov, 20 Maiú 1897 st. v. Nr. 1282.2—3.

Publicațiune.

Bisericile române gr. or., dela St. Nicolae din Suburbiul Scheiu și dela Sta. Adormire dinlãuntru Cetãții Brașov, **voesc să vindã** prin licitațiune verbalã și pe cale de oferte, **hotelul numit „Treihusari“** din baia Csik-Tusnad.

Licitațiunea verbalã se va ținea la 12/24 Iuliu 1897 la 10 ore înainte de amiađi în baia Tusnad în hotelul susnumit.

Ofertele în scris provădute cu un vadiu de 10% dela suma oferitã sunt a se înainta **până la 7/9 Iuliu 1897** la cancelaria Eforiei școlelor centrale române gr. or. în Brașov, ce se aflã în edificiul gimnasiului.

Ofertele au să cuprindã dechiarãțiunea cã oferentul a cetit și cunosce condițiunile de vëndare.

Condițiunile de vëndare stau la dispozițiune pentru informațiune în cancelaria Eforiei școlelor în orele 9—11 i. a. și 3—5 d. a. în fiã-care đi panã la 7/9 Iuliu 1897 st. v.

Brașov, 20 Maiu 1897 st. v. Nr. 1283 2—3.

La bãile de abur

a Eforiei școlelor române din Brașov
Strada

Bãilor Nr. 1 și Prundului Nr. 4

Sã pot lua bãi (basin) și **dușurĩ reci** în fiã-care đi, fiind secții separate, atât pentru domni cât și pentru dómne.

1292.3—5

La cerere sau prolongit până **Duminecã în 4 Iulie**

Photoplasticum

Esposițiã de fotografii pe sticlã originale lângã promenada de jos.

➔ **Ultima sãptãmã!** ➔

Duminecã, în 27 Iunie:

Tirol.

Lunã în 28 Iunie:

Petersburg și Moskau.

Martĩ, în 29 Iunie:

Castelurile

splendide ale Regelui Ludwig II din Bavaria.

Mercuri în 30 Iunie:

Spania.

Joi, în 1 Iulie:

München

cu lacu regesc și Oberammergau.

Vineri, în 2 Iulie:

Ținuturile dela Rin.

Sãmbãtã, în 3 Iulie:

Esposițiã dela Paris din anul 1889.

Duminecã în 4 Iulie:

Constantinopolul.

➔ Deschis în fie-care đi dupã prãnd dela 6 panã la 10 ore sãra.

Entrée 20 cr.

De cercetare numãroasă se rógã

Franz Herb.

1-901-1

Stofe veritabile din Brünn,

pentru

Sesonul de Varã și Tómnã.

Un Coupon de 3.10 metri lungime, complet pentru o garniturã de haine bãrbãtesci (roc, pantaloni și giletcã) costã numai

- n. 4.80 stofã bunã
- n. 6 — „ mai bunã
- n. 7.75 „ finã
- n. 9. — „ mai finã
- n. 10.50 „ fõrte finã

launã curatã

Un coupon pentru haine de salon n. 10.— Stofe de paradiseuri, loden pentru turisti, Kammgarn fin și alte postavuri, trimite cu prețurile fabricii depoul renumitei fabricii de postav

Siegel—Imhof în Brünn.

— Mostre gratis și franco. —

— Garantãzã liferațiã tocmai ca mostra. —

A comanda Stofe direct dela sus numitã firmã este fõrte avantajos în tõte privințele; asortiment mare, prețuri fixe și ieftine, executare promptã și a comandelor micel etc. etc. 1184, 17—45

Nr. 186—1897.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **invățãtõre** la școla de fetițe confesiunea gr.-cat. română din Șomeuta-mare se deschide concurs **până în 8 August a. c. st. n.** când va fi alegerea.

Emolumintele sunt:

- a) Salariu anual 300 fl. solvind în rate lunare anticipative regulat din cassa școlei;
- b) Relut pentru cuartir 40 fl.;

- c) Relut pentru focãrit 40 fl.;
- d) Relut pentru scripturistical 20 fl.

Petițiunile, cualificate în sensul legii de instrucțiune au a suscerne recursele panã la terminul indicat subscrisului presidiu al sen. școlar.

Invățãtõrea alêsã, numai dupã un an de probã va fi întãritã definitiv.

Șomeuta-mare (N.-Somkut), în 22 Iunie 1897.

Ioan Sãrbu,
preș. sen. școlar.

Elia Pop,
not. sen. școl.

ADOLF RESCH

Giuvaergiu
Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Se vënd acuma:

6 lingurĩ de masã de argint 13 l. 400 gr. greutate cu fl.	22.50
6 " " cafea " " " " 150 " " " "	9.50
6 pãrechĩ tacãmurĩ de masã sãdea cu	9.50
6 " " pentru desert sãdea cu	8.—
6 " " " " presat " " " "	6.—

NB. La cumpãrarea unei casete se mai reduce prețul.

1 lanț de ciasornic pentru bãrbați (aur) 4+ 30 gr. greu fl.	30.—	
1 inel de aur 4+ 4 gr. greutate	5.—	
1 bracetã de argint, care se deschide	—50	
Appendice la bracetale 100 de specii diferite, bucata "		—30
1 ac de pept 13 loți argint	—40	
1 lanț de gât	—60	
1 corfiță pentru pâne, argint china I. calitate.	3.50	
1 pãreche de fesnice, " " " "	5.50	

Reparaturile predate D-lui Dascheck sunt gata și se pot primi dela mine.

Cu distinsã stimã:

Adolf Resch,

Giuvaergiu, Strada porții 7.

1279,1—1.

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUPERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celũ mai bunũ și eficace pentuu menținerea sãnãtãții, curãțirea sucurilorũ precum și a sãngelui și pentru promovarea unei mistuirĩ bune este deja pretutindena cunoscutulũ și plãcutulũ

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestũ balsamũ preparatũ cu ingrijire din erburile alpine cele mai bune și tãmãduitoare se dovedesce cã fõrte folositorũ în contra tuturorũ greutãțilorũ de mistuire cãrcei de stomachũ, lipsa de apetitũ, rigãelei, congestiunilorũ, haemorhoidelorũ etc. etc. În urma eficacitãții sale a devenitũ acestũ balsamũ acum unũ singurũ și doveditũ **medicamentũ de casã popularũ.**

Sticla mare costã 1 fl., micã 50 cr.
Mii de scrisori de recunoscința stau la dispozițiã!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelãtorii, facũ pe fiecare atentũ, cã fiã-care sticlã cu Dr. Rosa's Lebens-Balsam, care singurũ numai de mine este preparatũ dupã receta originalã, este învelitũ în hãrtiã grosã albastrã, care poartã în lungulũ ei inscripțiã: Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3 în limba germanã, boemã, ungarũ și francezũ, și cari suntũ provãdute cu alãturate marcã a fabricii luatã sub scutulũ legalũ.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se põte procura numai în
Depositulũ principalũ alũ producãtorului

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.
In Budapesta: la farmacia I. von Török.

Tõte farmaciile din Brașovũ, precum și tõte farmaciile mai mari din monarhia Austro-ungarã au depositũ din acestũ balsamũ de viêtã.

Totũ de acolo se põte avea:

Alifia de casã universalã de Praga

(Prager Universal-Haussaibe)

unũ medicamentũ sigurũ și prin mii de scrisori de mulțãmire recunoscutũ în contra tuturorũ inflamațiunilorũ, rãnilorũ și umflãturilorũ.

Acestã se întrebuintãzã cu succesũ sigurũ la inflamațiunĩ, la stagnãțiunea laptelui și întãrirea țitelorũ cu ocaziunea iutãrcãrii copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panãriții (ulcerațiunĩ la degete, la întãriturĩ, umflãturĩ, tumorã glandulelorũ limfatice, lipume etc. — Tõte inflamațiunile, umflãturĩ, întãriturĩ se vindecã în timpulũ celũ mai scurtũ; la casurĩ iusã, unde s'a formatũ deja puroiul, absorbã buba și o vindecã în timpulũ celũ mai scurtũ fãrã dureri.

In cutiõre à 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-õre-ce alifia de casã universalã de Praga se imitãzã fõrte desũ, facũ pe fiã-cine atentũ, ca singurũ numai la mine se preparãzã dupã receta originalã. Acestã este numai atuncũ veritabilã, decã cutiõrele din me atũ galbinũ, în cari se pune, suntũ înfãșurate în hãrtiã roșiã pe care se aflã tipãritã în 9 limbi esplicațiunea cum se se întrebuintãze, împachetate și în cartõne vinete, — cari suntũ provãdute cu marca fabricii de mai susũ.

Balsam pentru aũđ.

(Gehõr-Balsam)

Celũ mai probatũ și prin multe încercãri celũ mai temeinicũ medicamentũ pentru vindecarea aũđului greu și spre redobãndirea aũđului perdutũ. **1 Flacon 1 fl.**

Lucrări de legătorie de cărți.

Wilhelm Haydecker

legător de cărți, și lucrător de galanterii,
Brașov, Strada Porții Nr. 22.

Recomandă Onoratului public dela oraș și dela sate

Legătoria sa de cărți,

ce există de 14 ani cu cel mai bun renume și este mult mărită și din nou arangiată cu 9 mașini diferite.

Se efectuează toate lucrările ce cad în sfera legătoriei de cărți, dela cea mai simplă carte de școală legată, până la cea mai fină legătură de lux în piele, catifea, mătase, pluș, pânză etc. executând cât se poate de bine și de exact.

Având lucrătorii de toate speciile excelent pregătiți, această legătorie de cărți poate se executa iute și foarte ieftin tot ce se poate cugeta mai bun în aceste lucrări.

Lucrări de galanterii, passepartout, cartonage etc. în toate execuțiunile posibile.

Despărțământ deosebit pentru legarea cărților comerciale, protocoalelor pentru autorități și oficiilor comunale, cu un personal anume instruit pentru acesta; cel mai durabil și cel mai practic mod de legat.

Tipăresce inscripțiuni pe pantlici de cununii și la stéguri etc.

WILHELM HAYDECKER,

legător de cărți,

Strada porții Nr. 22.

2--10

Strada porții Nr. 22

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine

Cele mai bune, mai solide și mai ieftine

Garantéză marfa bună cu prețuri moderate.

Avem onórea a aduce la cunoștința P. T. publicului, **că am deschis** în piața de aici **Strada Porții Nr. 3.**

ATELIER,

pentru obiecte de aur și argint

împreună cu vândare de Juvele, obiecte de aur, argint și argint de china sub firma

J. GRÄF & COMP.

Cunoștințele și experiențele câștigate, capitala suficient ne pune în plăcută poziție de a corespunde ori și cărei pretensiuni.

Rugând On. public a-ne onora cu comande, suntem cu totă stima:

Fritz Jelinek, Iosif Gräf.

Argint de China din fabrica de metaluri din Berndorf.

Reparații se execută prompt și bine.

Obiecte nouă se lucră după schițele ce le avem iute și ieftin.

J. Müller și Fiiul

Etablissement de vâpsit

mătăsării și curățit chimice stoffe și vestminte,

BRAȘOV.

Fabrica: ARAD. — Filiale: BRAȘOV, și Alba-Iulia.

Avem onórea a aduce la cunoștință On. public, **că am aranjat** aci în Brașov tergu cailor Nr. 14, o

Filială de vâpsit

mătăsării și curățit stoffe și vestminte.

Sprrijinindu-ne pe fabrica noastră din Arad aranjată cu vapor, provădută cu sistemul cel mai nou primim pentru

Curățire chimică costume de dame cu garnitura bogată fără a se desface, costume de bărbați, haine de copii, uniforme, Peletots, cravate, mănuși, umbrele de sôre și pióie, broderii de mătase spițuri, pânzături, piapome, etc. etc. și garantăm că petele vechi nu se vor mai observa, și vestmintele par a fi nouă.

Perdele de spițuri se curată cu atenție și se vâpsesc în toate colorile moderne.

Se vâpsesc în ori-ce coloră de modă: costume de dame de mătase, lână, și catun, întregi séu desfăcute, paletos, stoffe de mobilă, perdele cu dantele-tunis etc.

Ciorapi se vâpsesc în ori-ce coloră pe lângă garantă, că purtându-i nu-și pierd coloră.

Rugându-ne de o cercetare mai numărósă suntem

cu deosebită stimă:

J. MÜLLER & FIUL.

1303.4—3

INTEMEIATĂ la 1887. **„VICTORIA“** INTEMEIATĂ la 1887.

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD,

casa proprie, calea Archiducele Iosif Nr. 2.

Capital de acții: fl. 300,000. Fond de rezervă: fl. 100,000.

Depuneri: fl. 1.000,000. Circulația anuală: fl. 15.000,000.

Primesce depuneri spre fructificare după care solvesca 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvesca institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl 1000 se restituesc îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandei.

Direcțiunea institutului.

BĂILE HERCULANE (Mehadia). (Herkulesfürdő, Ungaria).

Stațiune de cale ferată. — Poștă și telegraf.

Renumite terme sulfuróse și sărate,
cu temperatură terestră de 55° C.

☞ Inceputul sezonului la 1 Maiú. ☜

Loc de cură climatică. — Gimnastică suedeză și masagiú. — Băi electrice. — Hidroterapiá. — Rendezvous internațional. — Situațiune admirabilă în valea romantică a Cernei. — Promenade și locuri de excursiune. — Climă favorabilă. — Situațiune scutită de vânt. — Aer ozonic și liber de praf. — Palaturi de băi, Hóteluri splendide. — Salon de cură. — Luminatiune electrică. — Musică proprie. — Orfeu, (Teatru Variété).

☞ Medici români. ☜

— Consultațiuni în toate limbile europene. —

Funcțiune cu trenul Expres și Orient Expres; dela Orșova cu náile dunărene.
Bilete cu prețuri reduse. Frecuența în anul 1896: preste 10.000.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350,000. Depuneri: 700,000.

Circulație anuală: 3.000,000.

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primesce depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5½, ér dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse;
- 5) aréndeză și exaréndeză realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocesce operațiuni, specificate sub 3, 4, 5.

☞ La institut se mai află 500 acții proprii puse în vindere conform Prospectului stăverit de Direcțiunea institutului sub Nr 68—1897. ☜

Ori-ce afacere se poate rezolva și informațiuni se pot lua verbal în biroul institutului, ér în scris prin corespondență.

Orăștie, în Maiú 1897.

Direcțiunea.

1284,5—12